Госпуб. Чечено-Ингушской Б-ки
СССР имени В. И. Ленина
1-12

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома,
Нохч-ГIалгIай АССР Лаккехьарча Советем Министрий Советен орган
(«СВЕТ»)
Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШОЛГIА, 27 январь, 1973 гIу. ● №-12 (6275). Мах 2 сен.

НАЬХА ДЕГАШ УРАУВТТАДЕШ

ДIадоладенна пятилетка кхоалгIа — доахIаметIа дола шу-Дерригача советски халкъо санна айденнача хьинарца дIадоладайд из вай республика къахьегамхоша. КПСС Центральн Комитета Пленумо могашъа вай мехка халкъ боахам дегIаахара вланс доккий а лоархIаме а декъарш хьалхашка отгIадац берригача мехка къахьегамхошта хьалхашка, ШолгIа 2-ре Пара къобделлаш хьалхаьлар Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхошца «1972—1973 ш. ш. Ian замалаьх хьайбай продукташ йоахилгеи кийчъелгеи дасамдакхаргa духьа Ерригсоюзни социалистически яхь йоархIараяхь» «1973 шера халкъбохкама план халкъ хьалха кхочушъяра промышленноста, гIиндоцIерш, транспорта болхлой Ерригсоюзни социалистически яхь йоархIараяхь хьакъекъареи» КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК лаь соцамаш. Промышленни предприятешка, совхозашка, колхозашка, учреждененка шера социалистически яхь яьржай дIадодар кIезиг а деш дика продукци ма хуьлуа духха гIа яккхара.

«ПаччахьалхIен «ГIоарIо ваьха сакхетамах латт, яьхад В. И. Ленина, из «ГIоарIа хуь, дола хIама наха довзаш хиача, доллача хIамах поллитта хетар шар ала йинн хиача, долча хIама кхочушдер дIасахьет а, болаш уьв тIабийрзача». Вахаро хьалхьех из нитта долга. Партен практикатехьа решенеи кхъьехьагамхошта дIайовзийтара боах дика вIашIтехьбIаьккхача моттигашка производственни гIулакхаш дикагIа дел, наьха политически сакхетам лаккагIа. Парте дош кхъьехьагамхошта дIадоьдзийтараш, из кхочушдара нах оариагIбоахараш политинформатораш, агитатораш ба. Республика дуккхача предприятеш, совхозаш, колхозаш, учреждененаш партийни организацешта новкъосташ ду цар наха политически сакхетам дуьна.

БIаь, совгIа политинформаторн, агитатори ва Грознерча «Красный молот» машинашъеча заводе. Керттерча дахьъе уж ба лакхера образования йола инженерно-технически болхлой, цехий, участкай куьгалхой. Дика вIашIтехьбIаьккхаб завода партийни организацеи предприяте болхлошта партен практикатехьа керттера- документаш берригача болхлошта дIадоьдзийтара болх. «СССР хьаьл 50 шу дизара-хетаьнга торжественни заседане КПСС ЦК Генеральн секретара пов. Л. И. Брежнева яь доклад а материалаш а Гомаьнга ужклаь вIашIтехьбIаьккхаш политически кружокашка, политинформашка, беседашка, лекцеш. Предприяте перспективни планашца, гIуламхашца айхха юьзаш чакхъюьв политинформаторийн агитаторийн беседаш, лекцеш.

Иштта гIуламх довзаш бу парте документаш наха дIадоьзийтара болх Грознерча В. И. Ленина, Л. Шерипова цIерагIа межкадьлта чакхдоккача заводий политинформаторашца агитаторашца.

Наха юкъерча политически хьегамех балха дика йоаккхо юьШелковский районе «Комминтерн» колхоза партийни организаце. Партколка секретарь керте а волиш тIъе совгIа саг ва боахам, партен правительствоа керттера документаш къахьегамхошта дIадоьзийташ политически хьегамех болх бац. СССР хьаьл 50 шу дизара хетаьнга торжественни заседане КПСС ЦК Генеральн секретара пов. Л. И. Брежнева яь доклад а материалаш а Гомаьнга ужклаь вIашIтехьбIаьккхаш политически кружокашка, политинформашка, беседашка, лекцеш. Иштта гIуламх довзаш бу парте документаш наха дIадоьзийтара болх Грознерча В. И. Ленина, Л. Шерипова цIерагIа межкадьлта чакхдоккача заводий политинформаторашца агитаторашца.

Наха юкъерча политически хьегамех балха дика йоаккхо юШелковский район «Комминтерн» колхоза партийни организаце. Партколка секретарь керте а волиш тIъе совгIа саг ва боахам, партен правительствоа керттера документаш къахьегамхошта дIадоьзийташ политически хьегамех болх бац. СССР хьаьл 50 шу дизара хетаьнга торжественни заседане КПСС ЦК Генеральн секретара пов. Л. И. Брежнева яь доклад а материалаш а Гомаьнга ужклаь вIашIтехьбIаьккхаш политически кружокаш, политинформашка, беседашка, лекцеш. Иштта гIуламх довзаш бу парте документаш наха дIадоьзийтара болх Грознерча В. И. Ленина, Л. Шерипова цIерагIа межкадьлта чакхдоккача заводий политинформаторашца агитаторашца.

Наха юкъерча политически хьегамех балха дика йоаккхо юШелковский район «Комминтерн» колхоза партийни организаце. Партколка секретарь керте а волиш тIъе совгIа саг ва боахам, партен правительствоа керттера документаш къахьегамхошта дIадоьзийташ политически хьегамех болх бац. СССР хьаьл 50 шу дизара-хетаьнга торжественни заседане КПСС ЦК Генеральн секретара пов. Л. И. Брежнева яь доклад а материалаш а Гомаьнга ужклаь вIашIтехьбIаьккхаш политически кружокашка, политинформашка, беседашка, лекцеш. Предприяте перспективни планашца, гIуламхашца айхха юьзаш чакхъюьв политинформаторийн агитаторийн беседаш, лекцеш.

Иштта гIуламх довзаш бу парте документаш наха дIадоьзийтара болх Грознерча В. И. Ленина, Л. Шерипова цIерагIа межкадьлта чакхдоккача заводий политинформаторашца агитаторашца.

Наха юкъерча политически хьегамех балха дика йоаккхо юШелковский район «Комминтерн» колхоза партийни организаце. Партколка секретарь керте а волиш тIъе совгIа саг ва боахам, партен правительствоа керттера документаш къахьегамхошта дIадоьзийташ политически хьегамех болх бац. СССР хьаьл 50 шу дизара-хетаьнга торжественни заседане КПСС ЦК Генеральн секретара пов. Л. И. Брежнева яь доклад а материалаш а Гомаьнга ужклаь вIашIтехьбIаьккхаш политически кружокаш

КАГИРХОЙ ОАГІУВ

Вахарца бувзам болаш

Биъ бутт хьалха дІадоладенна комсомольски политически просвещение сете дешара шу. Ер шу къьсетта лоарХам болаш да «Къаьлетагахой экономически дешар тоадарах» бола КПСС ЦК сонам кхоачашбара.

Тхьо эдарвел совгІа вола республикера кагирхо политически кружокашка, коммунистически къаьлетама школашка, социалистически боахам лелабара ленински школашка экономика лардан Іомаеш ва.

Хьаьта экономически дешар Іомадарах хьажинна хьалхара дика хьокхамаш кьаьгга гуш дар СССР-ен Нохч-ГІалгІайчен автономен 50 шу дизара сийна тІаийца социалистически декхарш кхоачашдара соахка тІагІерттА кхаьхийгача комсомольско - кІирхой коллективан балха тІаьхьа ташка хьежача. Цу дезача цІейта кхоачаш шоаш партенен правительствanen денна дош кхоачашдарах рапорт делар республика комсомольшанен кагирхошен.

Экономически дешаро кагийча наьхен мехкарийн хьаьхьал, хьинар, творчески уйлаш производствоя резервааш хьагучаХарап царех хьехатаца пайда оцарах тІадерзадьлЗ.

Вайна ма харра, 1972 шера 25 декабрера дена 28 декабрга кхаччалца республика ерригача комсомольскен организацешка Ерригсоюзни комсомольски собрани чакхъьлинай. «Хьинаре къаьлегарца, тІехдика дешарца белгалдаккхаргда вай пятилетка хоадамбоалашгара дола шу» яхача девизагІа ешг яр из.

Цу собранешка 1973 шера хоаламбоалаш йола программа белгалъяй, Хьара комсомольски организацие пийца а дийца социалистически декхарш тІаийдаг.

Уж толамца кхоачашдара докха нонкъостал дерзда царна экономически знанеша. Безам тІагІорбогча тайпара вашТІехьажьхьан бокхха чулоацам болашн чакхъьлоь занятеш «Экономически знанеЙ лардан» комплекс «Малгобекнефть» НГДУ комсомольски организацеча кружоке. Пропагандиста инженера Полуктов Василий Архиповича Іомаеш йола материал шоай цеха, управленне производственни декхарашна юкъе. Цу тайпара занятеш ВашТІехьажьхьаро кІонача болх-лошка йиш хулийр экономически знанеш творчески Іомае, даим шоай квалификацин лаккъе, производства доаЙдеча хьинаре дакъа лаца. Кружкока берриге лаДувІараш производства хьалха латтаторш ба. Парех ва тІаьорлекстроварщин Верченко Владимир, слесарь - ремонтник Харсиев Мутьмад.

Шенхаттан бекхтокхамен лекхараш хьалхажа латт юртда «1972 — 1973 гг. ш. Іан хьалхалъ хьайбай продукташ йоахилгеи кийчьелгеи алсамдаккхара хьайбай боахама болхлой Ерригсоюзни социалистически яхь йоарзхарах» бола КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС сонам. Хьайбай боахамерча кагирхошта юкъе яьрхачё социалистически яхье котбьлиниаршта хьожаяра ВЛКСМ областной комитето карара-кара тела шиъ Ше байракги итт выпелин оттальй.

Комсомольско - кагирхой коллективашта юкъе белгалъяьлна къаьлегаш я Надтеречни района «Знаменский» комсан лелаеча совхоза шурий-товарни ферма кагирхой коллектив. Цун кулгаш деш я Тимиева Минга. Шура акхара задани дикка тІехьхоачашгІо ферма коллективо. Дика чакхдоаккхаш латт ер Іа а. Бокха толам баьккхаб Наурски районна Ленина цІерагІча колхоза комсомольско-кагирхой бригада а. Къонача доярката хІара беттача Іаттагара соахка уьк хьажкачунца нийсйича 130 килограмм духхагІа яьккхай шура. Колхозе уьк тІехьхьара хана къьлдара моттиг дІа ца хецаш къьбаргІа уж. Хьинаре къаьлетча ерригача коллектива юкъе а кхьчарна хьокхам телаш болх бу комсомолкаш доярка Молодова Расисас.

Шаьла районе шерра хьалладцай Куйбышева цІерагІча колхоза № 3 йоаччи шурий-товарни ферма комсомольски - кагирхой бригада пайдане инициатива. Къонача хьайбаш лелаДераша лаьрхІад хьалхарча ах шера хІара беттача Іаттагара 1000 килограмм шура якха, шера план 1800 килограмм йолча, тІара 100 Іатта тІехьа 50 Іасиг кхеда, хІара бежана дийнаьъь буси тІаькхета дулх 400 граммага дІакхоачаде, е планагІа доагІачул 100 грамм духхагІа тІаькхетийта.

Цу тайпара къаьлегама толамаш доахилгга духхачча къьхье экономически знанеех тийша хинад Дар йиш хулийр производственне бхьалхалаттарий балха кьайленаш дикагІа йовзийта, доакъар кхомбеи дІаухийтача, хьайбашта лоаттаду гІулакх тоадева дика хьокхамаш даха.

Цудухьа хІара юхьканцарча комсомольски организацегара хьдех ока комсомольшийн кагирхойн экономически дешар кхы а кІоарргагІа Іомаделга. Практика хьаьхьхад кхонача болхлочун экономически знанеш духхагІа мо хуп цо дикагІа болх белга а общественни вахаре дикагІа дакъа лоацилга а.

Республика калиЙ нахи мехкарийн хьокхалб ер Іа, СССР хьаьъ 50 шу дизарца дуЙладенна КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхенъарча Совето, РСФСР Лакхенъарча Совето шІкьана яьча торжественни заседане Л. И. Брежнева шиЙ доклада тІа мехка кагирхой къаьлегама лакха мах барах. Оазх из яьздан а цу заседане документаш а тхоай лІаХо бе безача балха программа санна дерхІ. Комсомольски политически просвещене сетерча ерригача кружокашка, семинарашка лецаш бараш Іомае болабеннаб уж материалаш.

Политически дешаро совбоах кагирхой из, уж бІубенна ба политекта хоадамбоалашгІа долча шера планаш шоаш дика ка йоаЙлан кхоачашгъергилярах.

А. МИТРОФАНОВ,
ВЛКСМ обкома пропагандин агитацен отдена заведующе заместитель.

Грозненски кооперативни училище дика болзан бе тІехдика дешарен обществени балха шерра дакъа лацарчеи комсомолка, ВЛКСМ комитета член Бондаренко Анна, культорг Хамидова Яха, профорг Саидова Мярем, комсомолка, группа староста Евлоева Лейла.

Уж юкъе болзан цхьаькка культурно-массови мероприяти чакхъьлаш училище. Цудухьа хьехархошта а поай новкъостаца а сий ду цар.

СУРТА ТІА: (ведьекьа автъека) кооперативни училища дешархой: А. Бондаренко. Я. Хамидова, М. Саидова, Л. Евлоева.

И. ПЛИЕВА сурт.

КОМСОМОЛЬСКИЙ ХЬИНАР

Тха комсомольшан кагирхойн дика толамашца накъабалкхабар СССР а Нохч - ГІалгІай автономен а хьаьъ 50 шу дизара хоадамбоалеШта. Хьаьта балха карарІдьлнараШта юкъе оаха керттера лоарХар производственни декхараш кхоачашдезга да. 1972 шера хьалларча ах шера балха итогех социалистически яхье хьалхара моттиг яккхарах уха института коллектива миннефтехимпромен профсоюзей ЦК-ен карара-кара тела ЦІе байракх хьожайир. Из толам боаккхилга дуккхача даьъхе тха комсомольцехи кагирхоехи тийша дар, хІана аьлча институте къаьлетача беррига болхлоех 40 процент хуп уж

Цу тайпара къаьлегама толамаш доахилгга духхачча къьхье экономически знанеех тийша хинад Дар йиш хулийр производственне бхьалхалаттарий балха кьайленаш дикагІа йовзийта, доакъар кхомбеи дІаухийтача, хьайбашта лоаттаду гІулакх тоадева дика хьокхамаш даха.

Цудухьа хІара юхьканцарча комсомольски организацегара хьдех ока комсомольшийн кагирхойн экономически дешар кхы а кІоарргагІа Іомаделга. Практика хьаьхьхад кхонача болхлочун экономически знанеш духхагІа мо хуп цо дикагІа болх белга а общественни вахаре дикагІа дакъа лоацилга а.

Республика калиЙ нахи мехкарийн хьокхалб ер Іа, СССР хьаьъ 50 шу дизарца дуЙладенна КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхенъарча Совето, РСФСР Лакхенъарча Совето шІкьана яьча торжественни заседане Л. И. Брежнева шиЙ доклада тІа мехка кагирхой къаьлегама лакха мах барах. Оазх из яьздан а цу заседане документаш а тхоай лІаХо бе безача балха программа санна дерхІ. Комсомольски политически просвещене сетерча ерригача кружокашка, семинарашка лецаш бараш Іомае болабеннаб уж материалаш.

Политически дешаро совбоах кагирхой из, уж бІубенна ба политекта хоадамбоалашгІа долча шера планаш шоаш дика ка йоаЙлан кхоачашгъергилярах.

А. МИТРОФАНОВ,
ВЛКСМ обкома пропагандин агитацен отдена заведующе заместитель.

Тха комсомольшан кагирхойн дика толамашца накъабалкхабар СССР а Нохч - ГІалгІай автономен а хьаьъ 50 шу дизара сийна тІаийца социалистически декхарш кхоачашдара соахка тІагІерттА кхаьхийгача комсомольско - кІирхой коллективан балха тІаьхьа ташка хьежача. Цу дезача цІейта кхоачаш шоаш партенен правительствanen денна дош кхоачашдарах рапорт делар республика комсомольшанен кагирхошен.

Экономически дешаро кагийча наьхен мехкарийн хьаьхьал, хьинар, творчески уйлаш производственни декхарашна юкъе. Цу тайпара занятеш ВашТІехьажьхьаро кІонача болхлошка йиш хулийр экономически знанеш творчески Іомае, даим шоай квалификацин лаккъе, производства доаЙдеча хьинаре дакъа лаца. Кружкока берриге лаДувІараш производства хьалха латтаторш ба. Парех ва тІаьорлекстроварщин Верченко Владимир, слесарь - ремонтник Харсиев Мутьмад.

Шенхаттан бекхтокхамен лекхараш хьалхажа латт юртда «1972 — 1973 гг. ш. Іан хьалхалъ хьайбай продукташ йоахилгеи кийчьелгеи алсамдаккхара хьайбай боахама болхлой Ерригсоюзни социалистически яхь йоарзхарах» бола КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС сонам. Хьайбай боахамерча кагирхошта юкъе яьрхачё социалистически яхье котбьлиниаршта хьожаяра ВЛКСМ областной комитето карара-кара тела шиъ Ше байракги итт выпелин оттальй.

Комсомольско - кагирхой коллективашта юкъе белгалъяьлна къаьлегаш я Надтеречни района «Знаменский» комсан лелаеча совхоза шурий-товарни ферма кагирхой коллектив. Цун кулгаш деш я Тимиева Минга. Шура акхара задани дикка тІехьхоачашгІо ферма коллективо. Дика чакхдоаккхаш латт ер Іа а. Бокха толам баьккхаб Наурски районна Ленина цІерагІча колхоза комсомольско-кагирхой бригада а. Къонача доярката хІара беттача Іаттагара соахка уьк хьажкачунца нийсйича 130 килограмм духхагІа яьккхай шура. Колхозе уьк тІехьхьара хана къьлдара моттиг дІа ца хецаш къьбаргІа уж. Хьинаре къаьлетача ерригача коллектива юкъе а кхьчарна хьокхам телаш болх бу комсомолкаш доярка Молодова Расисас.

Шаьла районе шерра хьалладцай Куйбышева цІерагІча колхоза № 3 йоаччи шурий-товарни ферма комсомольско - кагирхой бригада пайдане инициатива. Къонача хьайбаш лелаДераша лаьрхІад хьалхарча ах шера хІара беттача Іаттагара 1000 килограмм шура якха, шера план 1800 килограмм йолча, тІара 100 Іатта тІехьа 50 Іасиг кхеда, хІара бежана дийнаьъь буси тІаькхета дулх 400 граммага дІакхоачаде, е планагІа доагІачул 100 грамм духхагІа тІаькхетийта.

Цу тайпара къаьлегама толамаш доахилгга духхачча къьхье экономически знанеех тийша хинад Дар йиш хулийр производственне бхьалхалаттарий балха кьайленаш дикагІа йовзийта, доакъар кхомбеи дІаухийтача, хьайбашта лоаттаду гІулакх тоадева дика хьокхамаш даха.

Цудухьа хІара юхьканцарча комсомольски организацегара хьдех ока комсомольшийн кагирхойн экономически дешар кхы а кІоарргагІа Іомаделга. Практика хьаьхьхад кхонача болхлочун экономически знанеш духхагІа мо хуп цо дикагІа болх белга а общественни вахаре дикагІа дакъа лоацилга а.

Республика калиЙ нахи мехкарийн хьокхалб ер Іа, СССР хьаьъ 50 шу дизарца дуЙладенна КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхенъарча Совето, РСФСР Лакхенъарча Совето шІкьана яьча торжественни заседане Л. И. Брежнева шиЙ доклада тІа мехка кагирхой къаьлегама лакха мах барах. Оазх из яьздан а цу заседане документаш а тхоай лІаХо бе безача балха программа санна дерхІ. Комсомольски политически просвещене сетерча ерригача кружокашка, семинарашка лецаш бараш Іомае болабеннаб уж материалаш.

Политически дешаро совбоах кагирхой из, уж бІубенна ба политекта хоадамбоалашгІа долча шера планаш шоаш дика ка йоаЙлан кхоачашгъергилярах.

А. МИТРОФАНОВ,
ВЛКСМ обкома пропагандин агитацен отдена заведующе заместитель.

САЛОІАШ БА

Сатийна я, масоцех ди хьалха ГІеттр ниХ санна хиннача Нохч - ГІалгІай пачхьалкхен университета аудиторецка. Укхаза чакхъьлинай Іан экзаменационни сесси.

Хіанз шун итогаш еш я деканаташ, университета партийцин а комсомольска а организацеш. Хіанзле ала диш я сесси дика чакхъьлинай, аьина. Экза, меняш къьсетта дика дІаенай цхьолагІа дуккхача къаьлегаш студенташа. Масала, исторически факультете цхьолагІча курсе баршта юкъе 13 саг ва тІехьа дика экзамен дІаена. ТІу тІа дика дешаш кагирхой ба филологически, физико - математически, естественно-географически, юридическа факультеташа.

Хіаьта хіанз дІайолаенай Іан каникулаш. Сакъерзаме хила еша я уж университета студентий йоккха группа яхй Н. К. Крупская цІерагІча Московски областной педагогически института пригорайин бе, салала, 100 гарта сат салоІаш ва Домбае.

М. САЛМАНОВ.

ВЕЖАРИЙ

«Айе мел яьккха ха хьехарно волаш яьккхай аз. Дукхаьбса сона яь сатийна боаца, сакъерзаме бохх. Хіаьта а, эгара керттера, эгара курагІа доарХІ аз боллочун профессех. Тхоай дав уж деШаш хезар сона геттара зІамига со-волча хинн. ТІаккха боллоо хида аьина чІоагІо йир аз.

Цу хана хьалъеш латтар «ПшемаШ». ЗІамига кхийна воаллашехьа а болх бе йолаелар завод. Итт класс яьккха вальча, комсомольца Бисултанов Жамле, яьш уьйла еш ца а делаш, завода дигрекцега заявлени елар ше балха дІаэлар дехаь. ДІайолар зІамига саг. Ученикалла, чІоагІа уйла тІакхийте хьалар цо боккгагІ-волча белхаш Бисултанов Іадалаев. Хіаьта цуч тІехьагІа машинаш еча балха вахар ци воша кхы а: Бисултанов Билали Вахити. Юхьара хІамаш дукха да дар хьаьъеш ма биографефенка. ХІараненга дег тІара дуХкаеезалер болхлочун професи. ГІад а баье кхоачашдара шоашта тІедеша гІулакхаш. Дийнаьъ стаюка хьожаяра транспорта болхлошта юкъе Ерригсоюзни социалистически яхь йоарзхарах болз бе волзеларе. Дика гІулакхаш тІехьа оаха тхой комсомольшан, хІина аьчча, оаха царна дуккагІа могзарвен, юшараш. ДуххагІбараша оаха хьеХа ниъ хьаллоаш. Хіанз тха боррнгаш хІама бан ьмна кагирхой юртбоахама профессеш Іомаеча дешаро заведенешка деШан ба. Электрик Газдиев Махьмад Нальчикерча университета юртбоахама отделени йоаккхаш ва. слесарь Тауген Салман Москве юртбоахама техникуме дена ваГІа, механик Мальсагов Мажит Горски юртбоахама института заочнин ва. Оаха докхаьл ду лаьттанца безам болаш, цуннара цІахала гІеттан, цунна шоай вахар хоттаг дагабоачча яхах.

Кхаьлетача а хьалле желаеш, духхагІа, дикагІа болх бе гІеттан ба тха комсомольшаш кагирхойн. Хіанз эгара хьалагІа а бекхтокхамегІа а йола участок я хьайбаш желаду боахам. Доакъар базашка хьатІоаларг болх эслап бу, из хьатІоаларг тоадеш моттигаш цийлер, ухаш бар Аьтти-Юртарча ферма доярках. Хіанз хьинар дола кхоъ зІамига саг ва иъ болх бен. Рабза бе кхонача механизаторанта хьаьбаш леладераш. Шиъ шкьашца цахьдІаш болх беш, тележкаш тІа доакъараш дотташ ва Халухаев Ахьмад. Ца доадеш, кхом бен базашка из лІакхуьйлу ба комсомольшан Цолоев Аюпи Хамхоев Хаважи.

Кханка удобренеш турбсача, бІаьстан балхаштта техника кийчьева — массенахьа я шиъ болча хьинаре дакъа лаца ГІертан кхьаьгаш ба тха комсомольшанн гагирхойн .

Тха кхонача агитаторий, пропагандистой керттера тема я Л. И. Брежнева СССР хьаьъ 50 шу дизара хетаяь Кремле хиннача торжественни заседане яь докляд.

Дицдалийтар оаха кагирдоцита салоІаш вІашТІехьбаккхара дешаш а. Каст-каста вІашагІбетта-ду кагирхой «Шеча уголокв». Укхаза тайп-тайпара лоозарап ду цар. Дукха ба геттара дика лаггон а кхьаьга а паьлар лаьхьа, хоза илли ала ховвш бола кагий нахи мехкарийн. Струнни оркестр вІашагІйоллаш да тхо хІанз.

Райове хьалхара моттиг мыкхкай тха бекхетболаш команда (капитан, тренер Газдиев Махьмад), волейболисташа шоллагІа моттиг яьккхай. ДІаХо йодача хана кхы а тоаберга оаха спортивни болх.

У. МАЛЬСАГОВ,
Нальсареча «Назрановский» совхоза комсомольски организацие комитета секретарь.

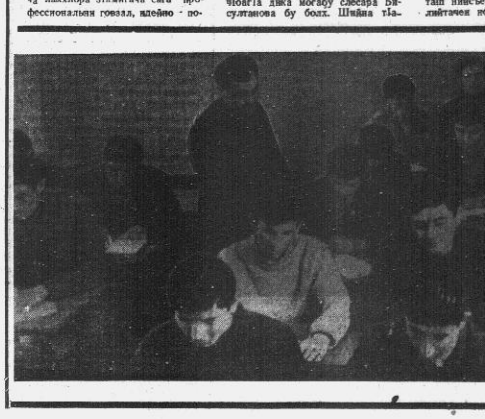

УКХАЗА ШОФЕРАШ КИЙЧБУ

Хіара шера лакха квалификацин дола, оаьан тошителан кийчбу Нохч - ГІалгІай АССР ДОСААФ автомотоклубе. Клубе дийна баьнна специалисташ болх бе баьн йолаш бе тайп - тайпара машинаш тІе.

Сурта тІе: № 1 йолча группе зеШаш болча хургбоача шоферашца дикелан машинеех йола шиЙ ерІара заняти ен ва хьехархо Фируддин Мухарамович Аббасов.

С. ХАКИЕВА сурт.

ГӀилмаи техникаи дIахора прогресс бахьан долаш

(Йистедолар. Долалур 2-ча оагIо тIа).

шефство сан хIама бакъахь хургда.

НТО даим бIаргIалга лоаттаде дела юрта бахьама производительни низам дергIалоделлара дешаш. Экономика ду лоарХIамера сферина юкъарчаа довлиш юзаленачаренаторан оргIанизацин пар оргIанизацин декхарийла я иколй творчески низаш лаьттен хьаьбаб боахама телабара кхы а дикагIойла машинаш, дикагIойла удобреневи бьюоетIаш зоолера средствааш хьажа, прогрессивнин технологически процессаш сихалIа карьерзаяра, лаьттахи производстба кхыча средствеи дикагIа пайда эцаделараде.

НТО декхарийла я шерра кьовсам лоаттабе, эстара хьалха инженерни мерашца, арахецара производственни лаькIор дулъа. Производствена экономически эффективность лакхъара чIоагIа лоарХIам болаш да изделей эстара перспективнеIа дола тайпан дергIаучIкгра Талашдар, дерригга а де деза хIанзарча декхарадеа да ма экзарха боаша продукци яра та хенийтара. Из чIоагIа мелла хьашташа а хьаьъа хьашташа а ДIадехар да.

ТIехьхьарча терашка Инлмантехнически общественнаа бьлкаб эаргIа бола техничеси прогресса керда жтузнасташ, душ ларбо нов. А. П. Кириленкос. Керда тIакхийтарга дерттIа йоакго е ела.

НТО творчески балта кIы а дукхагIа кюъеоа бела кIона специалисташ, болхлой, студенташ. Къьсстта терхам тIабахийта бела IалмашцIара, техникацарен производственнадарган дешаргой бозане сообенкхара, уж из дикагIа йоаза тIерташ хIинйтара.

Ilилма - технически общественнаш, цар болх эргабоахкхаш тоабара, хаддаза терхам тIахийта бе-заш я партийн организацеи. Уж декхарийла я боахама декхараш къестадеча дана НТО организационна дагIаюла, царна хетара предложенеши терхалге, тIаьъта пIиштта царна хьалхашка хоалам-боллаш дола декхараш увтгаде.

ДIахо нов. А. П. Кириленкос дийцар хьалхашта юкъерча пенсионерка адамлен дагадоалаш дола вьетнамски зон машара нах-ка тIа дошиилга тешаеш йола белгалонаш гучIаьнийй. Официальнои хоам мо барра, Париже ДРВ-н, США-н анкалантта кхъьрча перговораша лоарХIаме рубеж яьхкай—селхан, 23 январе, Вьетнаме тIом юхасоцабераки машар юхаметтаоттабараки йолча соглашенеша парафированни яьй. Хьалхайадьа 27 январе ду соглашенена куллгаш яздергIолга а, хIьаьта ду дийнаьх дена цун бокъо юIогIъаьле дIаоттIаьга а.

Соглашенеша кулгаш яздара процедура хIанз а чакхъьлаьнаеше а, долдаха мегаргIолаш да, селларча шерашка турлаьча Вьетнама лаьттан тIа аза бахьана лаьтта тIема кхуьрг дIабоаккхача хьа дIайнаьх дена цун бокъо юIогIъаьле дIаоттIаьга а.

Соглашенеша кулгаш яздара процедура хIанз а чакхъьлаьнаеше а, долдаха мегаргIолаш да, селларча шерашка турлаьча Вьетнама лаьттан тIа аза бахьана лаьтта тIема кхуьрг дIабоаккхача хьа дIайнаьх дена цун бокъо юIогIъаьле дIаоттIаьга а.

Луьнах вьетнамски хьалха пар-тIаго, лойам, машар бахьан долаш хьаьсе бIаьхьа лоаттабьча къовсаме цун йоккха котало хургьа. Из вьетнамски хьалха масс оагIорахьара новкъостIаш гIоп дечь вержаришка лодча социалистически мехий ина болча солидарнеческа йоккха котало, Индокитдера машар бахьан долаш къовсам лоаттабеча, машар безаш меа долча низой котало я.

Хьаьта дунен хьалхьашта юкъерча кхоаам вокх. Гергарча Малхбоалеиера кIуорчах лаьца яьчча цигара гIулакхаш шозаш хIинаца тайпара кхерамеча хьал тIа лаьт, хIьаьта из чIоагIа сатем боабеш а да вай кесан санна, нитта кхыча мекашка а.

Вай цIакха а муна ца йуо Гергарча Малхбоалене шийсонен чIоагIен машар оттабара тIеаттаьта ваьт, хIьаьта из машар оттабара керттера хьал хила деза дIаийача Iарбий мехий ерригача территореикара израйьски агрессора бIу арабоаккхийга. Советски хадьк тешшаме Iарбий халхъашкахьа да, цар законин хьаштаин бокъонаш тьллоаш ден. Iарбий мехашка прогрессивин режимаш чIоагIьера иомьсотт ду.

Вайшера а доазоп дехьа а цIенкхаттта йола тIаьоаттIаьга за, советско - китайски гIулакхех доа-дош. Ду дахьера вай парте принципиальни ниьк, китайски деша йола вай конструктивни позиции хьалхеский СССР хьаьь 50 шу дIаярак новкъостIа Л. И. Брежнева яьча доклада тIа. Цу доклада тIа анализ яьй бокъонна пе ма барра болча Пекина врааьарча политически низьк. Из — социалистически содружества, ду дахьье а къьсстта а Советски Союза хьалхьеча новостIалаш бизза бола великодержавни ниьк. Хьтетадеш да, китайски кулгалхошна желаю политика, вай парте, советски халкъо доадмоболлаш бехке олга.

Пекина врааьарча политически лишеш укх тIехьхьара хана тIа-тIа дукхагIа империализма агрессионни реакционни гIозарий политикаша ю-новкъостIаш. ВашингIихийтача Къамий Организацеи трибунах а, дипломатически каналех а, кепайозонах а — доллача хIамах пайда ма цар Советски Союзен ведарша болча кIыча мекийн позитивни предложенеша духьа-не яр, дунен социализма хьаштан тер ма ду доккхачIа зе дар дуьхь. Цу дерригача хIамашца а цун денсоветнаш гарга ма барра шоаш хьагучаьбаьхаб китайски кулгалхошна великодержавни шовинизма политика, антисоциалистически, антисоветски ниьк чакхъьлаьнаеше ю-доллача хIамах пайда ма цар Советски Союзен ведарша болча кIыча мекийн позитивни предложенеша духьа-не яр, дунен социализма хьаштан тер ма ду доккхачIа зе дар дуьхь. Цу дерригача хIамашца а цун денсоветнаш гарга ма барра шоаш хьагучаьбаьхаб китайски кулгалхошна великодержавни шовинизма политика, антисоциалистически, антисоветски ниьк чакхъьлаьнаеше вай ДIахора революционни низамзара солидарность.

Цуа тIехьагIа А. П. Кириленкос Iодийпар Iилма - технически общественнаша орден йларах дола СССР Лаьккхьара Совета Президиума Указ тIаьвса гуьбеварша чIоагIа тIоарап а деттаи Ленина орден дIаеллар цо СССР Iилма - технически общественнай байракъах.

Дезагта дола совIат — хIанз дена гIа Iилма - технически общественнай байрIйча тIа депарIйола Ленина орден, ахьар цо цай хьамаьи чакхдолалур. — из да Iилма-ни инженерно -технически общественноста, берригача IилмахоIтта, специалисташа, техникхоIтта-ша, цай экзанешца, кердадарш дехача хьаьъаца, инициативаца, гоззалца Iилма-технически революцин чакхъьлаьнаеше гIулакхе юкъе, вай а мехка коммунизм хьаьъара гIулакха юкъе творчески дакъа лоарца жIарнена денна совIат.

Новкъостта А. П. Кириленкос лаьккмаьл чIоагIа уйла тIаьоахийтан ладугIам а деттача тIоарапа ца чIкъа сенна дукхагIа низамгIоаьхан а дар.

Отчетни доклад дир Iилма-технически общественнай Еррисоюзин совета председателза академика А. Ю. Ишлинске.

ВСНТО ревизионни комисее отчетни доклад чакхъьлаьнначул тIехьагIа пренеш йоллеар.

Съезде кхамьллаш дир машиностроительни промышленность НТО центральни правление председателя В. С. Васильева, Д. И. Менделеева цIерагIга Ерригсоюзни химически общества центральни правление председателя академика С. И. Вольфковича, гIишлоан индустре НТО центральни правление председателя, ССР Госпрома председателя заместителя И. И. Ишенкос, приборостроение, автоматизаце средствай управление системай министра К. Н. Рудneва, юрта боахама НТО Полтавски областной управление член, Куйбышева цIерагIа колхоза — машинаша, тIаьоахан деттара мастера Н. М. Криворучкос, «Сер-дар» газета Ерригсоюзни общества правление председателя академика И. И. Артоболевскос, кхыьар. (ТАСС).

Таджикски ССР. 1973-ча шера хьалхарча деношка Душанбински Хлопчатобумажни комбинато ийлеркоита дIадахийтад балсамен, алтазен, дитIьича бархатен, кхыча кIадайн керда тайпанан.

СУРГА ТIА: Дикагла начча-хьалкхен Зюк сенача алтаза керда да тайпа гойташ па Бахромов Муборак. Р. Поздякова сурт. ТАСС фотохроника.

КЕРДА ДЕКХАРАШ БЕЛГАЛДИР

ДIадахача шера промышленностен юртбоахамен производственни планаш кхоачашъера атогаш ешаш я хIанз республика предприятеий, совхозий, колхозий, учреждеений къьлеггатой колективаш, юхььанарца партийн оргIанизацеи. 1972 шера итогаш еш цар гучадоах кхоачашдаза янгаш, пайда эцаза йоса торонаш, пятилетка кхоалагIа — лоарХIамегIарча шера продукци дукхагIа арахецара, чун дийла, балха оасарле лакъьара, керда декхараш хьалхашка тIатадар.

Цу дешашца хетаяь производственни собранеи, районни совещанеи чакхйийнай Сунженски, Гозненски, Урус-Мартана, Наура, Шелковски, ИшIта дукхкхача кхыча районашка.

«1972 шера района къьлеггарчой балха итогеи, кхоалагIаделларча лоарХIамегIарча шера партийни организацеита хьалхашка латтача декхарехь яха дош дийнар КПСС Наурн раййона мехи юхььанарча партийни организацей комиссаре. Цу дешах лаьца гулбеиварита хьалхашка доклад йир КПСС Наурски райкома хьалхарча секретара И. Н. Федоровс.

Докладчика кIоарга- анализ йир района предприятеий балансий балка, кхоачамбазарашца гучалаьлар, керддча шера тIаьоарехьа къьлеггарча, производстве пайда эцаза йоса торонаш гучахха, из бахьаь колективашка шерра социалистически яхь йоарлаве гулбеиварита лоарХIамегIарча шера партийни организацеита хьалхашка латтача декхарехь яха дош дийнар КПСС Наурски райкома кулгаллочча, нача къьсстта кхетама бола лерттIа IилмIехьбоахама, къьсьеаркой моральнени материальни хозстабара стумулаш индеш пайда эцача предприятешка, боахамашка гIулакхаи дикагIа милар. Царех я дерригача эьокъаеа производственни планаш хенаь хьаьъа кхоачашъьара «Красное Знамя», «Советская Россия» колхозни партийн организацеи.

ЦIхьбахьа, ишIта лелаш тIу. лаккаи района дерригача боахамашка. Лурчах яьккхьаьч дукхка IкIмитIага ьыкхор шура Ленина цIерагIга Серсолт а, Шелковски. Цу боахамай партийни организацеша нана юкъера кхетама бола лоьтбаьхо кхиор из. Из бахьан долаш дукха а иза тIабахийта Октябрьски района къьлеггамтой из цьел тоздара. Комсаи ца лаьрхIача, юртбоахама ерригача отраслеи планаш кхоачашъьарий района къьлеггахкхоша.

Гулбеиварий терхам тIабахийташ дийнар нов. Федорова керда-ча шера района къьлеггамхошта хьалхашка латтача декхарех.

С. БЕРДОВ.

КЕРДАЧА ТОЛАМАШКА

«1972—1973 ш.ш. Iан замалаьх хьаьбаб продукци болхкхийтен кийчьелеган алсамдакхар дукх хьаьбаб боьхма боллхой Ерригсоюзни социалистически яхь йоаржажара» болча КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС совмамо лог айдаьча Урус-Мартана района «Гойтинский» совхоза шуйрий-товарни ферма боллхошца дикка хьекъаделлина дIаоллалаьд, нIслагIга пятилетка лоарХIамегIа дола 1973 шу.

Денгара деша лаьллаш йоагIа ферме боаккха шура. ХIанзе 600 центнер гацта шура яьккай ферме.

ДIалаьца шера цу хана яьккха хенанер 540 центнер мара хиннаяь.

Доаяшта юкъе яьрмаш социалистически яхье хьалха ба Хачукаева Зайнаб, Абубакарова Хеда, Бацуева Зара.

Хачукаев Зайнаев уьк шера 470 килограмм дукагIа шура яьккай хIара кхоабача Iаттагара дIадахача шера уьк ханена инбедича яьккачул.

Шура яьккарен из паччахьалхенга боккарен хьалкарча кхетарла пIаь ханал нтт ди хьалха кхоачашъе социалистически декхар тIаийнай ферма коллектив. Шозш лаьрхIар толамца кхоачашдара Iани беррига иказ тIабахийта къьсьеаги бе доаркаш.

Х. МАГОМЕТОВ.

«СЕРДАЛО»

3-сент. 27 январь, 1973 шу.

ГӀилмаи техникаи дIахора прогресс бахьан долаш

(Йистедолар. Долалур 2-ча оагIо тIа).

шефство сан хIама бакъахь хургда.

НТО даим бIаргIалга лоаттаде дела юрта бахьама производительни низам дергIалоделлара дешаш. Экономика ду лоарХIамера сферина юкъарчаа довлиш юзаленачаренаторан оргIанизацин пар оргIанизацин декхарийла я иколй творчески низаш лаьттен хьаьбаб боахама телабара кхы а дикагIойла машинаш, дикагIойла удобреневи бьюоетIаш зоолера средствааш хьажа, прогрессивнин технологически процессаш сихалIа карьерзаяра, лаьттахи производстба кхыча средствеи дикагIа пайда эцаделараде.

НТО декхарийла я шерра кьовсам лоаттабе, эстара хьалха инженерни мерашца, арахецара производственни лаькIор дулъа. Производствена экономически эффективность лакхъара чIоагIа лоарХIам болаш да изделей эстара перспективнеIа дола тайпан дергIаучIкгра Талашдар, дерригга а де деза хIанзарча декхараша да ма экзарха боаша продукци яра та хенийтара. Из чIоагIа мелла хьашташа а хьаьъа хьашташа а ДIадехар да.

ТIехьхьарча терашка Инлмантехнически общественнаа бьлкаб эаргIа бола техничеси прогресса керда жтузнасташ, душ ларбо нов. А. П. Кириленкос. Керда тIакхийтарга дерттIа йоакго е ела.

НТО творчески балта кIы а дукхагIа кюъеоа бела кIона специалисташ, болхлой, студенташ. Къьсстта терхам тIабахийта бела IалмашцIара, техникацарен производственнадарган дешаргой бозане сообенкхара, уж из дикагIа йоаза тIерташ хIинйтара.

Ilилма - технически общественнаш, цар болх эргабоахкхаш тоабара, хаддаза терхам тIахийта бе-заш я партийн организацеи. Уж декхарийла я боахама декхараш къестадеча дана НТО организационна дагIаюла, царна хетара предложенеши терхалге, тIаьъта

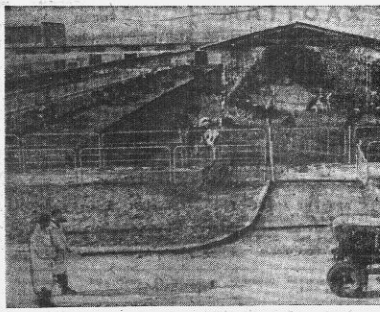

ГРУЗИНСКИ ССР. Болх бе йоаенай шура йоаккха Телетски комплекс. Цун технологин машинаий системен оттанаш юрта боахама механизацен электрификацен Грузинскин Iилма - техкама институто.

Электрофицированнин автоматизированнин йолча тIин помещеннех латт комплекс. Царех хIорене чу дIа иа бехкам — 400 отт ба.

Комплексе оттанаш промышленнин телевидеоца. Цо йиш хулийт керттерча технологически процессаиа хьажа а царна тIахьожам лоаттабе а, оборудовани-ншта болх беш я, продукци мел дукха а дика а я хьажа.

800 Iаттага хьожаш ишIта саг аз, центнер шура яьккхарга сага 1,2 сахьта кхъьсгам дIабоа да, центнер лоаттабьча кхоачашъера 9 сомн 10 кепиги йолда.

СУРГА ТIА: доахан арахецна майданан тIа.

М. ДАТИКАШВИЛЕИ сурт. ТАСС фотохроника.

ХИЙ ЦIЕНА ХИЛИЙТАРА

«Iалам лоаделгга чIоагIдарен Iилама ресурсех пайда эцаргга тоадарен хьакъехьара» КПСС ЦК-сан СССР Министрий Советен сонам чIоагIа эшаш а ханнаьха а тIаийнабе.

Предприятеишарен городерча канализацие системерен республика чкъьарийй леладеча боахамий Iамашка дийнаьхь буси хьачудогIа хий 86819 кубический метр хIий. ДIадахача шераца пийсбича дийнаьхь буси Iамашка хьачудогIа хий 86819 кубический метр хIезийгIинад. Цун бахьан да «Грозефть» объединенне НГДУ Iолла тIоанашкара хьаьъа хий дикка лаьгIадари, даим хий лоаттаделга Iалашдари, технологи тоарян, цу гIулакха лаьрхIа организационно - экономически мероприятеш кхоачашъьари, цIенделеч сооруженеи болх эргабаьккха тоабери.

ХIанз Шолжа чу кIезигIа чу, кхуье мехкашта продукташ. Мисала, 1971-ча шера дийнаьх буси производственно - товарни контора ца хи чу яхьабар 8,4 тонн мекьадьта продукташ, хIаьта 1972-ча шера кIезигIа — дийнаьхь буси 7,7 тонн.

Арисимова цIерагIча Новогрозненски мехкадьта чакхдолача завода дукха объектаишен установкаишен хих эволагIа пайда эц.

Хий бIех ца дара лоарХIамера я Заводской район хьалъе йоаьна биологически хьисанс хий цIенду сооруженеш. Цар хьалхара арIа чакхйолалур лаьт. Цо торо хургьа дийнаьхь буси 119 кубометрага кхачIалца хий цIенде.

Цхьабаьккъа, гороланка Аргунен Назранен хий цIенденга сооружение цоллагIа арIа хьелделлина тетIара жоаз лел. ГIишлоцIерий бекках эсала лел цу гIулакха хьакийнача средствеех пайда эцилга, пушпа ешаш ца бац яхьаь бахьанан доаханан хIама а дIакхоьллина я биофильтраш.

Къьсстта бIеха хиш да «Грозефтехимзаводы» объединенне предприятешкара, ацетонови заводера, хин канализационни боахама производственни управленера хьаъхарш.

Чкъьарий лорадара йолча оргIанаца производственни управленера хьаъхарш.

Чкъьарий лорадара йолча оргIанаца производственни управленера хьаъхарш. Положенин» теххеарайта административни бехк бара. Масала, 1972 шера гIоп техад хьауха хиш цIендара бехке волча 40 килограмчоа, хIаьта иштта гIод техад бIеха нухахь чукхуьсан хиш бIехдыча 9 граждани на.

Вай республикерча наха эийна хилъ мег. Шолжа чура чкъьарий дукхагIа хинниларг. Из да хий цIенденилга.

ХIанз чIоагIа теркам бен да бIеха хIамаш чукхуьсан бIехдаь хиш юха цIенделга. Чкъьарашта чIоагIа Iотктам бу хи чу кхуьсаделга хинчкъе ю.

Масала, 1972-ча шера августа бетта шин дийнаьха ТЭЦ-2 8—9 тонн маьст чукхоссар бахьан доаган дукха чкъьарий лайра Шолжа чура. 500 гарга чкъьара дезаш ду хина. Царна юкъе дар усач, карн, дото бесара карась, кхъьдола чкъьарий. Шолжа хин чкъьарий запасанта дан ю 2737 сом хинар, жолда аха хьадаккхар цу предприятегара.

Терско - Каспийски бассейна чкъьарий запасан гIаьмашкара боккхача лоарХIаме да Шолжи цох хьакъеча хиши. Хин гидрохимически состав ши лиьна тоарца дувзадонна дукхагIа хьачуьхаь дьяьнад Шолжа чу дикагIа доаа чкъьарий уьх тIехьхьарча шерашка. Шолжа чу чкъьарий добрий алтун болин хьалаш хьаьккол хингидрохимически дикал тоарро.

1971-ча шераца пийсбича дика цIенагIа хинйадале а, хIьаьта а хIа да мо дезорга цIена деш Шолж. Чаьнз а дукха чуьхье чкъьаршта та жене йола бIеха хIамаш.

Хин бIех ца дайтара бокъхача лоарХIаме да бохача наха юкъе хьетама болх бер. Хьаьта хин бIехьарча уж цIенду сооруженеи ханнаьха хьа ца яран бехке болча кулгалхошта оттаяь материалаш оаха дIайохйит хьалъа тIахьожама комитето. Цига царна боагIаш бола бехке а бу, хин цIенделга сооруженей болх тоабаран хин бIех ца дараи декхарийла а бу.

1972-ча шера сентябрь бетта хиннича бархIалаагIа хержача СССР Лаккхьарча Совета йиьлагIа сесси ыьжаш Iилам лоарадара дешага къьсстта я хин бIех ца дайтара, хин цIенделга сооруженей болх тоабаран хин бIех ца дараи декхарийла а бу.

1972-ча шера сентябрь бетта хиннича бархIалаагIа хержача СССР Лаккхьарча Совета йиьлагIа сесси ыьжаш Iилам лоарадара дешага къьсстта я хин бIех ца дайтара, хин цIенделга сооруженей болх тоабаран хин бIех ца дараи декхарийла а бу.

Керттердар фуд аьича, из да комбинате кийчьел йола тайпатайпара маьхха изделеи наха дикагIа дIаийбергIолаш диеи чам болаши хилийтар. Цу дакъа, аьа дешага къьсстта къьлеггаш маьхха даараи кийчьера. Нагахь санна из ишта децаре производственни заданеши тIаийду социалистически декхараши кхоачашдеча лаккха хьокхамаи даха карагIадуларгIадар. Арахецна продукцеи

КЕРДАЧУННА ТIАКХУВРАШ

«Сунжнефть» НГДУ междудътахой бокъонца бола гIоинчаш лоарХIаш да скважинашта канишальни ремонт еча цIеа болхлой. Цудухьа цар чIоагIа къовсам лоаттабу мехкадьятен газни йоаха-ча, управление хьадоаккха «Iаьржа дошуни» цунна хьайоагIа гаин дукхагIа хьайоагIа. Цу дьяьсе къьсстта дика къьсьеаги ба цеха рационализатораш. Рационализаторски болх дикагIа минита ваш-тIехьбоахамен хьажара дIадалаяча шера кхайкъяьча хьажара-конкурса итогаш яьчул тIехьагIа управление предприятеита юкъе шоллагIа мотти яьккхар цу цеха коллективе. Цу хьалара мотти яьккхар мехкадьята тIоанашта искусственни низ тIалоаттабева участка коллективо. Дуухьа дIадахача цIун шера скважинашта капитальни ремонт ена цеха рационализатораша кийч а яь производствана кхъьйийкъай рационализатораша М. А. Беляев, Н. П. Юрковский, Н. И. Куличенко юкъеъоагIача творческа бригада. «Лоха Новний давлени болча скважинашка цементи - тIаьш оттадара рационализаторски предложени елар шар. Хьалха дIаяхача хана скважине цIун хана оттаде деланхулар 3—4 тIий. Из гIулак дIадакъкхар цар енача рационализаторски предложене, производстване бокъха пайда а бир цо.

Скважина капитальни ремонт яьчул тIехьагIа из болх бе йолабийтача хана дукха лоаттабе центаш маркал чубуш хIинара дувзаделена скважина болх бе йола ца яьш 3—4 ди тIехьайолагар, из бахьан долаш йоагIачул совета клаь тоанагара бархI тонна маьха ша йола тампонажни цемент эцха йоайоа. Из гIулакх дIаяхо из мегаргIашлера хIетадир цеха рационализаторашца. Цар ешача предложенеи скважине замион бучойохийтаяьккха цементаж ергIолаш гIулакх дир. Хьаьта скважине тампон Iачучхийтача хана лоабата маркалах етта йолайир гIона йола материалаш — ганкрий, чIоараш, хеэк хьоккхача хана хьабоа-ла гамаш, берца тохарашца, лоашца яьча цхьан кубический метр лоабата маркалах етта йолайир 20—30 лелар наполнителаш. Тхе ду опытах пайда эца болабир скважинашта капитальни ремонт ечаь кхыча цеий коллективша а. Дукхьоллаш тIа цеца ду предложене цера бе пайда 2224 сом да.

Тха рационализаторашца дуьхь балхаш ду спуско - подъемни операцеш чакхйоахучара халача балхашта механизацин яра, болх бен йола материаш сибIагIа хIинйтара. кхыдоле балхаш чакхдаьра.

Кепда социалистически декхараш тIа а ийца бIубенна дIадоалаяь цар пятилетка кхоалагIа шу.

В. ВОЛОДИН.
«Сунжнефть» НГДУ скважинашта капитальни ремонт еча цеха вокхкхагIойла геолог.

КХЕТАМ БАЛАРА ТЕМАЕХ

ШИ-ШЕГІА ДИСА БЕР...

Ший тайнара барометр я бер. Цу сахьате бова цун бохкхаrIбарий теркам, сиха хьо цун це теркал ца деш тесса дитача.

Къаьстта кхераме rIулахь да хьоЙтта лишта шу дахьна кхуш доагIа бераш торкама кIалар далийтар. Дешарах лог эхь цар, са арадьа хуш. Шолг ноЙхьотташта кIалахька белгалбала, фуниагIа дах а царел тIех хьа rIерг, цхьа «зовне» хIама а дах.

Юхьера а из «зовне» турпала ниЙ милице сон. Тха берий цIагIа а кест-каста боолабу уж эламига «журналаш».

Барайттлагlча школера дешархой Хутуев Адам, Алхароев Висангири. Героев Муса кхыбарш городской парке бIха хиннаб цхьан дийнахь. Лайза бурчолг хийкха бышнача rIолла хьог а бешна хиЙ мала бахаб. Кранаш яьсса хиннаб. Хий лаха денах дар малагIа па яххачара къамаьл доладеннад бераша юкъе. Со-ва, — ашнад Адама, — из сигала далеп лаьтта кIалд далеп хьатIадахьергдолап.

«Разведке» захача цун цу паркерча лаьмлона кора эламига кхера бIалг боацьнга гучадьанчал. Дукха уйла ца еш дIа-хьа а хьежа юкъе сар воаннлга а хийна киск мо складе чувашпап из. Нагахьа сан на кхераме хIама дале шок тоХаргIа аьнна хатIа хоавзар тешаме хиннаб. Кулгаш ЙкхехаЙ цу бадьена складе лелаш шуплай яьшкапна тIакхьлаьш яр. Кисошка а че а шийна мел йоалу шушап а яьлап аравенаб. Хьогдинна бераш из хий да мотташ шушап яста бслабенаб. Кьургаш дичь мара хайнадап парна из «Перцовка» долга. Хьаьта а далла хьаденнадолап кIезлига «тIама йоаккъарьяр» рай укхоь аьнна меннад цар из. Тlаважа вонагIо «мусгалап» цIиЙ а енна паркера боагIа яраш лийпаб милицонера.

Из тIакхьлъвеневере, хьанна хов, кхы водар а карагIдала мегар маларо хьаьрдьахьча бераштта...

Цlахьха, да хоаш ниЙденна хIама да из ала тарлу. Дац. Тика кроах чувуьла мегаргвоанлга. хIаьта шоаш леладер харцахьа долга ца халла дац чуо бераш. Бакъда, шоаш лелабу ниЙсъ шоаш лер, юх хургдар па довзап ду пар. Тешъ со, нагахьа санна уж ешша.багIача школа, шоай цIагIа из мегаргвоанлга кIезлоЙташ х